

BILTEN

Rusija i Ukrajina postigle načelni sporazum o tranzitu gasa

Hidroelectricita: Rumunski regulator nas gurnuo u nelikvidnost

Britanski regulator ograničava dobit mrežnim operatorima

Grčka prodaje udeo u državnom distributeru električne energije

Preko tri miliona potrošača u Turskoj ne mogu da plate račune za struju

Rusi pustili u rad prvu plutajuću nuklearnu elektranu na svetu

Sankcije na Severni tok 2 koštaće građane EU 20 miliona evra na dan

Evropski „Zeleni dogovor“ za ulaganja u čistu energiju

**Von der Lejen:
„Zeleni dogovor je
Evropsko osvajanje
Meseca“**

SADRŽAJ

Evropski „Zeleni dogovor“ za ulaganja u čistu energiju	OVDE
Gas i nuklearna energija mogu „ako ne prave štetu“	OVDE
Pismo: EU mora uključiti nuklearnu energiju u svoju listu održivih izvora	OVDE
Francuska najveći izvoznik, a Italija uvoznik struje	OVDE
IEA: Potrošnja uglja u svetu stabilna do 2024.	OVDE
Britanski regulator ograničava dobit mrežnim operatorima	OVDE
Hidroelectricita: Rumunski regulator nas gurnuo u nelikvidnost	OVDE
Rumunski energetska konglomerat traži hitan zajam od vlade	OVDE
Grčka prodaje udeo u državnom distributeru električne energije	OVDE
Preko tri miliona potrošača u Turskoj ne mogu da plate račune za struju	OVDE
Zajam za modernizaciju češke elektrodistribucijske mreže	OVDE
Goldman Sachs zabranjuje finansiranje uglja i arktičke nafte	OVDE
Merkel za uključenje transporta u EU ETS	OVDE
Rusi pustili u rad prvu plutajuću nuklearnu elektranu na svetu	OVDE
Švajcarska ugasila nuklearnu elektranu Muehleberg	OVDE
Rusija i Ukrajina postigle načelni sporazum o tranzitu gasa	OVDE
Nagodba o arbitražama	OVDE
Ukrajinski tranzitni gasni sistem mora na remont – a para nema	OVDE
Nemačka i EU osudila nove američke sankcije	OVDE
Sankcije na Severni tok 2 koštaće građane EU 20 miliona evra na dan	OVDE
Putin: Ovo su uslovi ako Belorusija želi jeftin gas	OVDE
Zakasnele sankcije za Severni tok 2	OVDE

EU postigla „zeleni ugovor“ za ulaganja u čistu energiju

BRISEL - Evropska unija (EU) objavila je 16. decembra sporazum među svojim državama članicama o pravilima koja uključuju finansiranje projekata zelene energije. Poslanici su odobrili listu tehnologija i aktivnosti koje mogu biti klasifikovane kao zelene, nakon neslaganja oko toga da li treba uključiti nuklearnu energiju i prirodni gas.

Takozvani "Zeleni dogovor" je projekat kojim se praktično promovisala od 1. decembra predsednica Evropske komisije Ursula von der Leyen, nemačka političarka sa najdužim stažom u kabinetu nemačke kancelarke Angele Merkel .

Francuska je predvodila grupu zemalja zagovornika nuklearne energije u insistiranju na revizijama ranije verzije pravila o finansiranju, objavljenog 11. decembra, koja je isključila nuklearnu energiju i gas iz klasifikacije tehnologije prihvatljive za investicioni program.

Francuska, Britanija i istočne države EU - Češka, Mađarska, Poljska, Slovačka, Rumunija, Bugarska i Slovenija - odbacile su raniji sporazum predložen prošle sedmice koji isključuje nuklearnu energiju i prirodni gas.

Ciljevi smanjenja emisija

U sporazumu od ponedjeljka kaže se da bi ciljevi smanjenja emisija zemalja članica radi postizanja 0% CO2 cilja 2050. godine trebali biti gotovi do sledećeg leta, uoči planiranog bilateralnog sastanka EU-Kine i samita COP26 u Glasgovu, Škotska, sledeće jeseni.

Novim sporazumom podržava se i jača težnja EU da uvede ekološke ciljeve u standarde banaka, finansijske investitore i osiguravaoce, definišući šta se smatra zelenom aktivnošću, a što ne. EU želi da reguliše tržište ulaganja u zelenu energiju kako bi novac usmerila u regionalnu ekonomiju.

Banke i druge finansijske institucije moraće detaljno da objasne kako njihove usluge udovoljavaju listi taksonomije. Nathan Fabian, glavni odgovorni direktor za investicije u međunarodnoj mreži investitora „Principi za odgovorno ulaganje“, u e-poruci **Bloombergu** navodi da investitori u Evropi i širom sveta taksonomiju vide kao veliku reformu investicione prakse“.

Postizanje neto nulte emisije do 2050. godine neće biti lak posao. Sadašnji cilj EU za 2030. godinu određuje smanjenje emisije za 40% u odnosu na nivo iz 1990. .; novi sporazum prebacio bi taj cilj na smanjenje emisije od 50% do 55%. Analitičari su rekli da će nivo biti potreban tokom naredne decenije da bi se održao korak sa nultim ciljem 2050. godine. Podaci vlade pokazuju da je EU smanjila emisiju ugljenika za 23% od 1990. godine, ali da bi sadašnjim tempom rezultat iznosio samo 60% do 2050. godine.

Gas i nuklearna energija mogu „ako ne prave štetu“

BRISEL - Paskal Kanfin, francuski poslanik i predsjedavajući Odborom za životnu sredinu Evropskog parlamenta je naglasio da konačna verzija sporazuma znači da i prirodni gas i nuklearna energija „nisu u principu uključeni, ali ni isključeni“ iz delova takozvane liste taksonomija, koja u stvari uključuje EU definicije održivih aktivnosti u investicione svrhe. Kanfin je rekao da nuklearna energija i gas mogu biti uključeni ako zadovoljavaju princip da "ne čine značajnu štetu".

Neke zemlje članice EU, poput Poljske, odbile su da podrže klimatske ciljeve organizacije, delom rekavši da će pretrpeti ekonomsku štetu.

Predlog dogovoren do kasno u ponedjeljak, 16. decembra, uključuje naglašavanje jačanja ekonomske konkurentnosti zemalja članica i osiguravanje pravednog prelaza na čistiju energiju širom EU. Teme sporazuma obuhvataju zaštitu životne sredine i biološku raznolikost, strateški razvoj politike održivog upravljanja hranom i plan akcije prema kružnoj ekonomiji koja promovira recikliranje i upotrebu recikliranog materijala. Promoviše dekarbonizaciju u proizvodnji električne energije zajedno sa transportom i poljoprivredom.

U sporazumu se kaže, „Cena prevoza mora odražavati uticaj koji ima na životnu sredinu i zdravlje“, a kaže i da će EU pregledom Direktive o porezu na energiju razmotriti uklanjanje oslobođanja od poreza za vazduhoplovstvo i pomorska goriva.

Pismo: EU mora uključiti nuklearnu energiju u svoju listu održivih izvora

BRISEL - Nuklearna energija je jedini najveći izvor nisko ugljenične električne energije u Evropi danas i prepoznata je u mnogim scenarijima koje su UN-ov Međuvladin panel za klimatske promene, Međunarodna agencija za energetiku i druge organizacije ocenile kao kritičnu ulogu u reagovanju na vanrednu klimatski situaciju, stoji u otvorenom pismu koje je potpisalo preko 50 eminentnih svetskih naučnika, političara, ekologa, profesora i direktora energetske kompanija.

Kako **Financial Times** prenosi 16. decembra, u pismu se navodi da je stoga od ključnog značaja da nuklearna energija bude uključena u novi klasifikacijski sistem EU za ekološki održive aktivnosti, o kojem se pregovara u Briselu.

Finansijeri moraju imati poverenje da se definicija održive aktivnosti razvija strogo, robusno i na objektivan način. Ali napredak blokira nekoliko zemalja, uključujući Nemačku, koje tvrde da bi nuklearna energija trebalo da bude isključena zbog zabrinutosti zbog nuklearnog otpada, navode potpisnici predvođenih bivšim ekspertom američke Nase, ekologom Džejsom Hardenom i bivšim direktorom Svetske agencije za atomsku energiju, Hansom Blikson. Ovo uprkos jasnim dokazima da nuklearni otpad ne može i neće naštetiti ciljevima održivosti.

Nuklearna energija zamenjuje upotrebu fosilnih goriva, uz značajno smanjenje zagađenja vazduha i klimatske koristi. Bez nuklearne energije će svake godine u Evropi biti 500 miliona tona dodatnih emisija CO₂, što je više od emisija samo Velike Britanije ili Francuske. Bez nuklearne energije naše delovanje na klimu biće teže, skuplje i verovatnije neuspešno. Prava šteta biće učinjena ambicijama Evrope da postigne neto nulu emisija CO₂ do 2050. godine, konstatuje se u pismu.

Francuska najveći izvoznik, a Italija uvoznik struje

PARIZ - Francuska je u razdoblju od 1. januara do 30. novembra bila najveći izvoznik, a Italija najveći uvoznik električne energije u Evropi, pokazuje izveštaj firme **EnAppSys**.

Ukupan neto izvoz Francuske u posmatranom period iznosio 39,4 TWh. Od toga, 13,3 TWh je izvezeno u Italiju, a 11 TWh u Njemačku.

Italija je, pak, uvezla 36,6 TWh električne energije, od čega gotovo polovinu ili 17,6 TWh iz Švajcarske.

IEA: Potrošnja uglja u svetu stabilna do 2024.

PARIZ - Očekuje se da će globalna potražnja za ugljem ostati stabilna do 2024. godine, dok rast u Aziji nadoknađuje slabiju potražnju Evrope i Sjedinjenih Država, saopštila je u utorak Međunarodna agencija za energiju (IEA).

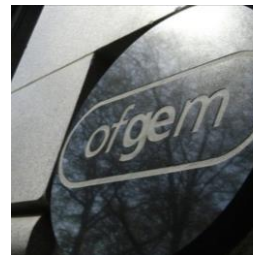
Izveštaj IEA objavljen je nakon što su se pregovarači iz više od 190 zemalja nastojali da u Madridu početkom ovog meseca utvrde pravila za ispunjenje Pariskog klimatskog sporazuma iz 2015. godine, koji zahteva napuštanje uglja do 2050. Godine, piše **Reuters**.

"Uprkos rastu potrošnje goriva s niskim udelom ugljen dioksida u poslednjim decenijama, stvarnost je da ugalj ostaje glavno gorivo na globalnim energetske tržištima. Svet danas troši 65% više uglja nego 2000. godine", navodi se u izveštaju. Očekuje se da će se svetska potražnja za ugljem povećavati godišnjom stopom rasta od 0,5%, i dostići 5,624 miliona tona 2024. godine, saopštila je IEA.

Pad potrošnje u Evropi i Sjedinjenim Državama zbog gašenja elektrana na ugalj u Evropi i porasta upotrebe gasa u SAD nadoknadiće se rastom potrošnje uglja brojnih brzorastućih azijskih ekonomija, zaključuje izveštaj.

Britanski regulator ograničava dobit mrežnim operatorima

LONDON – Britanski energetske regulator upozorio

je operatore prenosnih i distributivnih mreža da će im smanjiti povrat investicija kako bi zadržao gornju granicu u računima za struju domaćinstava.

Ofgem kaže da će mreže doneti niže prinose kompanijama u narednom periodu kontrole cena, od 2023. godine, što će ih navesti da više ulažu u izgradnju ugljenično neutralnog energetske sistema.

Regulatorova odluka da natera mrežne operatore da isporučuju više, a manje zarađuju, dolazi nakon što je Ofgem priznao da je kompanijama bilo dopušteno da ostvaruju neopravdane povrate uloženi sredstava za svoje vlasnike, na teret potrošača.

Ofgem je pod pritiskom da dokaže da može u potpunosti podržati klimatske ciljeve Velike Britanije za 2050. godinu nakon što je najveća britanska poslovna grupa, CBI, saopštila da regulator ne daje prioritet klimatskim ciljevima i da i vlada trebalo da mu odredi nove zakonom propisane dužnosti.

Hidroelectrica: Rumunski regulator nas gurnuo u nelikvidnost

BUKUREŠT - "Nisam siguran hoćemo li ići dalje s inicijalnom ponudom akcija (IPO)", najavio se izvršni direktor rumunskog proizvođača hidroenergije Hidroelectrica, Bogdan Badea, na energetske konferenciji, reagujući na odluke koje je izdao regulator energetskog tržišta ANRE.

Hidroelectrica, najprofitabilnija rumunska kompanija, je najavila za septembar iduće godine prodaju 10% svojih akcija na bukureštanskoj, a možda i londonskoj berzi.

Badea je okrivio ANRE zbog „zadržavanja na snazi vanredne uredbe, koja će, kaže on,

"rezultirati doniranjem energije novim pametnim momcima"- misleći pri tom na ugovore koji su njegovu kompaniju doveli do insolventnosti, prenosi rumunski poslovnik je **Ziarul Financiar**.

Ako Vlada želi dividende od kompanije, ona bi trebala omogućiti kompaniji da proda svoju energiju po najvišoj mogućoj ceni i ostvari profit, rekao je Badea.

ANRE je tom naredbom primorao Hidroelectricu (i Nuclearelectricu) da prodaju do 65% svoje električne energije po regulisanim cenama, odnosno proizvodnim troškovima uvećanim za 5% marže za ograničeno vremensko razdoblje (od 1. marta 2019. do 28. februara 2022.godine).

U odvojenim komentarima, izvršni direktor Hidroelectricice okrivio je OUG 114/2018 za ćorsokak s kojim se kompanija suočila u svojim investicionim projektima.

Ziraul piše da je Hidroelectrica nasledila većinu svojih proizvodnih jedinica od energetskog monopola razvijenog za vreme socialističkog režima i ima stopu neto dobiti od 40% -50%.

Rumunski energetski konglomerat traži hitan zajam od vlade

BUKUREŠT - Državni konglomerat CE Oltenia, drugi po veličini rumunski proizvođač energije, prvenstveno iz uglja, zatražio je hitan zajam od vlade u iznosu od 1,1 milijardi RON (230 miliona evra), piše **Economica.net**.

Kompanija je navodno spremna da plati „tržišnu cenu“ za kredit, ali traži 18-mesečni grejs period. Zahtev za kredit deo je šireg programa čiji je cilj oporavak kompanije od teške finansijske situacije. CE Oltenia će deo zajma koristiti za plaćanje sertifikata za emisije štetnih gasova, ali će takođe uložiti u opremanje svojih jedinica za sagorevanje prirodnog gasa, umesto lignita, kao i u izgradnju vetroelektrana.

Prethodna vlada promovisala je mehanizam podrške za CE Oltenia, koji bi preko računa platili sa 10,5 milijardi RON (2,2 milijarde evra) krajnji korisnici tokom sledećih deset godina. Strategija je bila na putu da je odobri Evropska komisija.

Ako CE Oltenia ne nastavi s radom, Rumunija će biti prinuđena na osetno povećanje uvoza električne energije, prenosi **Economica.net**.

Grčka prodaje udeo u državnom distributeru električne energije

ATINA - Vlada Grčke planira da proda svoj udeo od 49% u Grčkom operatoru elektroenergetске mreže (HEDNO), delu državnog elektroenergetskog monopola PPC, saznaje **Reuters**.

PPC je 51% u državnom vlasništvu i obezbeđuje 60% električne energije u Grčkoj.

Grčki ministar energetike Kostis Hacidakis najavio je prodaju što će, kako se očekuje, ojačati finansijsku sposobnost PPC-a. Govoreći na jednom nedavnom skupu Hatzidakis je rekao: "To će biti novčana injekcija za PPC i modernizacija samog HEDNO."

Uz to, ministar energetike je dodao da vlada namerava iduće godine da proda udeo i u Nezavisnom operateru prenosnog sistema električne energije (ADMIE).

Grčka je trenutno vlasnik 51% udela u ADMIE, dok Kineska državna mrežna korporacija ima udeo od 24%. Trenutno je na snazi plan revitalizacije i modernizacije kompanije.

U svom novom poslovnom planu za narednih pet godina Upravni odbor PPC je naveo da bi kompanija do kraja 2023. trebalo da zatvori 3,4 GW kapaciteta na uglj, odnosno najmanje 12 termoelektrana. Fokus će sada biti na povećanju kapaciteta obnovljivih izvora za 1GW do 2024.

Preko tri miliona potrošača u Turskoj ne mogu da plate račune za struju

ANKARA - Preko tri miliona ljudi u Turskoj nisu uspeli da plate račune za struju i više od 700.000 svoje račune za prirodni gas u prvih devet meseci ove godine, izjavio je turski ministar energetike i prirodnih resursa Fatih Donmez.

Ukupno su podnete prijave za izmirenje dugovanja protiv 3.365.784 potrošača električne energije i 710.364 potrošača gasa, prenosi lokalna **Oda TV**.

Cene električne energije u Turskoj porasle su za više od 60 posto u poslednje dve godine; kupci su poslednji put pogođeni rastom cene od 14,9 posto, 1. oktobra, nakon što su u julu računi uvećani za isti iznos. Turska vlada je takođe krajem avgusta podigla cenu prirodnog gasa, četvrti put za manje od godinu dana, za 15 posto za domaćinstva i 14 posto za industrijske potrošače.

Zajam za modernizaciju češke elektrodistibucijske mreže

LUKSEMBURG - EVropska investiciona banka (EIB) odobrila je češkoj energetskej kompaniji ČEZ zajam od 330 miliona evra za finansiranje investicijskog programa širenja i modernizacije distribucione i prenosne mreže u devet čeških regija.

Osim obnove i jačanja mreže srednjeg i niskog napona, sredstva EIB-a će se koristiti za ugradnju Sistema za automatizaciju i daljinsko upravljanje.

"Projekat povećati kapacitet mreže i učiniti je prikladnom za prihvatanje više električne energije iz obnovljivih izvora i tako pomoći prelazak s centralizirane na decentraliziranu proizvodnju", izjavila je potpredsednica EIB-a Lilyana Pavlova.

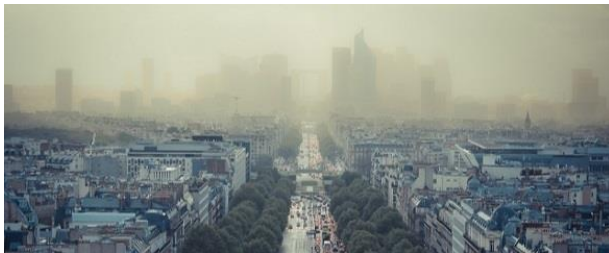

Goldman Sachs zabranjuje finansiranje uglja i arktičke nafte

NYUJORK - Goldman Sachs je **saopštio** u ponedjeljak da je revidirao je svoju politiku isključenja finansiranja projekata zasnovanih na proizvodnji uglja ili bušenju nafte na Arktiku.

Gigant sa Wall Streeta takođe je rekao da će mobilizovati 750 milijardi dolara za finansiranje „klimatske tranzicije i inkluzivnog finansiranja rasta“ tokom naredne decenije.

Nova politika favorizovanja energetske tranzicije ka čistim, obnovljivim izvorima, na račun fosilnih goriva je "sada najjača među velikih šest banaka u SAD", navode američke ekološke organizacija Sierra Club i Rainforest Action Network.

Merkel za uključenje transporta u EU ETS

BERLIN - Nemačka kancelarka Angela Merkel izjavila je u sredu da se zalaže za proširenje sistema trgovanja emisijama ugljen dioksida na nivou EU.

„Predsednik (Evropske komisije) - a to se dotiče i Zelenog ugovora - kaže da Komisija razmišlja o širenju trgovanja emisijama i već sam joj rekla da bih to zaista podržala, jer mislim da bi bilo bolje kada bismo imali Trgovinski sistem koji pokriva EU u celini, uključujući transport i zgradarstvo“, rekla je ona donjem domu parlamenta Bundestaga.

Odbor koji posreduje između gornjeg i donjeg doma parlamenta u Nemačkoj, dogovorio je cenu emisije ugljen dioksida od 25 evra po toni od 2021. za sektor transporta i grejanje, rekao je u sredu agenciji **Reuters** izvor upoznat s tim pitanjem.

Rusi pustili u rad prvu plutajuću nuklearnu elektranu na svetu

MOSKVA - Plutajući blok nuklearne stanice “Akademik Lomonosov” pušten je u rad, saopštio je 19. decembra koncern Rosenergoatom. “Plutajuća nuklearna termo-elektrostanica (PATES) prvi put je isporučila električnu energiju izolovanoj mreži Čaun-Bilibinskog energetskog čvora u Čukotskom autonomnom okrugu”, navodi se u saopštenju.

Pres-sluzba je saopštila da je ovo istorijski događaj i za svetsku nuklearnu industriju, prenosi Sputnjik.

Energetski blok “Akademik Lomonosov” predviđen je za rad u sistemu ploveće nuklearne termo-elektrostanice, koja poseduje dva reaktora potencijala pokrivanja potreba za električnom energijom za oko 100.000 stanovnika.

Glavni cilj je da se obezbijede energijom udaljena industrijska preduzeća i luke krajnjeg ruskog severa i Dalekog istoka, kao i gasne i naftne platforme na moru.

Kompleksna testiranja “Akademika Lomonosova” počela su krajem novembra 2018. godine.

Švajcarska ugasila nuklearnu elektranu

BERN - Nuklearna elektrana Muehleberg ugašena je u petak nakon 47 godina rada, označavajući početak švajcarskog odustajanja od atomske energije.

Elektrana kapaciteta 373 megavata, koja je otvorena u 1972., proizvodila je dovoljno električne energije da pokrije stogodišnju potrošnju struje obližnjeg grada Berna.

To je ujedno prvi od pet švajcarskih reaktora koji će biti zatvoreni posle nuklearnog incidenta u 2011. u japanskoj elektrani Fukushima, posle čega je švajcarska vlada saopštila je da neće izgraditi ni jedan novi nuklearni reaktor i da će demontirati postojeće elektrane po kraju njihovog radnog veka. **Reuters**.

Rusija i Ukrajina postigle načelni sporazum o tranzitu gasa

BERLIN - Rusija i Ukrajina postigle su u petak načelni sporazum o tranzitu prirodnog gasa iz Rusije preko Ukrajine ka drugim zemljama Evrope uz više uslova koji bi pre kraja godine, pošto ga još jednom razmotre dve strane u Moskvi i Kijevu, trebalo da dovedu i do formalnog potpisivanja.

Rusija je pristala na rok od pet godina, umesto jedne, koliko je u početku nudila, dok je Ukrajina odustala od traženog perioda od deset godina. Predviđena je „mogućnost“ produženja tranzita za još deset godina, odnosno do 2034, pod istim uslovima kao u dogovorenom petogodišnjem periodu, saopšteno je iz ukrajinskog ministarstva energetike.

Ukrajina je pristala da "prve godine najmanja zajamčena količina tranzita bude 65 milijardi kubnih metara i 40 milijardi u iduće četiri godine". Prvobitni zahtev Kijeva, podržan od strane EU, bio je najmanje 90 milijardi kubika godišnje.

Ugovorom nije predviđena isporuka gasa Ukrajini, već samo tranzit.

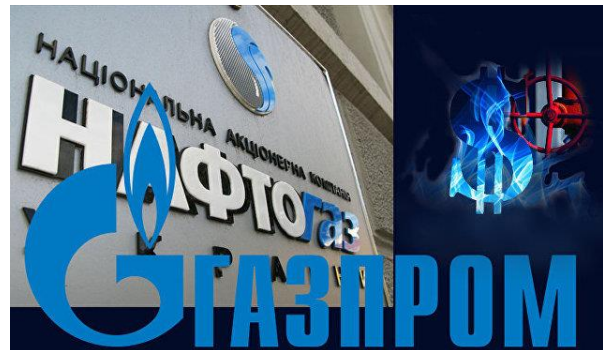
Nagodba o arbitražama

Gazprom je u subotu saopštio da pristaje da plati 2,9 milijardi dolara ukrajinskom Naftogazu, pod uslovom da dve strane odustanu od drugih u međuvremenu pokrenutih arbitraža.

Prema sporazumu, Gazprom i Ukrajina dogovorili su se da neće pokrenuti nove gasne tužbe jedni protiv drugih i da će otkazati sve svoje trenutne pravne zahteve koji nisu bili predmet sudskih odluka, rekao je g. Miller. Ruski gasni div takođe će platiti Naftogazu 2,9 milijardi dolara po presudi Stokholmske arbitraže iz 2018. Suma uključuje dug od 2,6 milijardi dolara i novčane kazne koje su nagomilane nakon toga, rekao je portparol Gasproma u odvojenom saopštenju.

"Veoma je važno da ove tri milijarde američkih dolara, u skladu sa Stokholmskom arbitražom, budu isplaćene u gotovini ako sprovedemo sav paket predloga pre kraja godine", rekao je novinarima u Kijevu ukrajinski ministar energije Oleksij Orzhel.

Istovremeno će Ukrajina povući svoje pravne zahteve prema ruskoj kompaniji. Prošlog meseca Naftogaz je podneo novu tužbu protiv Gasproma arbitražnom sudu u Stokholmu, tražeći reviziju tranzitnih naknada u iznosu većem od 12 milijardi USD.

Gasprom i ukrajinska vlada takođe su spremni da potpišu "prijateljski sporazum" o poništavanju antimonopolske tužbe u iznosu oko 7,4 milijarde dolara. Sva pravna pitanja trebalo bi, prema protokolu, da budu rešena do 29. decembra.

Ukrajinski regulator tek treba da odluči o tranzitnoj tarifi za Gazprom. "Strane razumeju da se tarifa za isporuke ruskog gasa preko Ukrajine mora povećati", rekao je Orzhel.

Ukrajinski tranzitni gasni sistem mora na remont – a para nema

BRISEL - Naftogaz ima ambiciozne planove za tranzit gasa, ali ukrajinski sistem za transport gasa je u velikoj meri zastareo: više od 60% cevovoda starije je od 33 godine, a samo tri od 542 jedinice za upumpavanje gasa mlađe su od 10 godina, komentariše za **Euractiv** Danila Bočkarev iz briselskog instituta Istok-Zapad.

Drugo, investicije u infrastrukturu biće ograničene. U 2019-28 Ukrtransgaz, transportni ogranak Naftogaza, planira da uloži 56,87 milijardi UAH (2,42 milijardi USD), uključujući oko 1,24 milijarde dolara za cevovode i kompresorske stanice.

Trenutno samo gasovod Urengoj-Pomarj-Uzgorod (kapaciteta oko 30 mlrd. m3 godišnje - bcm/y) ima novac za obnovu (od EBRD-a i drugih međunarodnih finansijskih institucija) i dalje od toga, Ukrtransgaz ima vrlo skromne ambicije u pogledu nove infrastrukture: većina sredstva su posvećena izgradnji interkonektora s Poljskom.

Stoga nije jasno koliko je takvo stanje kompatibilno s planovima za osiguranje stabilnih dugoročnih tranzitnih tokova od 60-90 bcm/y i održavanje profitabilnosti kompanije.

Ako sankcije, kako Naftogaz priželjkuje, dodatno odgode projekte Turskog i Severnog toka 2, to će u konačnici suočiti evropske potrošače sa 40 godina starim tranzitnim sistemom za snabdevanja gasom, koji vapi za modernizacijom i tek delom pokrivenom novcem međunarodne pomoći.

Sankcije na Severni tok 2 koštaće građane EU 20 mil. \$ na dan

BRISEL - Sankcije protiv Severnog toka 2 dovešće do smanjenja isporuka ruskog gasa Evropi, što bi moralo biti dopunjeno dodatnim uvozom skupljeg utečnijeg prirodnog gasa (LNG). Rezultat je povećanje cena gasa, komentariše

Institut za energetska ekonomiju (EWI) procenjuje da bi se svaki dan kašnjenja Severnog toka 2 prevalio kroz dodatni trošak od preko 20 miliona evra dnevno na evropske potrošače.

Nemačka i EU osudila nove američke sankcije

BERLIN - Nemačka je u subotu optužila SAD da se mešaju u njegne unutrašnje stvari zbog uvođenja sankcija kompanijama koje rade na projektu gasovoda Severni tok 2.

Moskva i Evropska unija takođe su objavile izjave u kojima kritikuju sankcije, dan nakon što je predsednik Donald Tramp potpisao odluke o zamrzavanju imovine i viznim ograničenjima za one koji su uključeni u projekat Severni tok 2.

Sankcije ciljaju na izvođače koji rade na postavljanju cevi za Severni tok 2 - projekt vredan 10 milijardi evra za koji se očekuje da bude završen početkom 2020. - i na drugi ruski gasovodni projekat, Turski tok.

Glavni izvođač radova, švajcarsko-holandski ugovarač Allseas rekao je nakon uvođenja sankcija da je „obustavio svoje aktivnosti u cevovodu Severni tok 2“.

Iako je američki Kongres na veliko podržao sankcije, među zakonodavcima je došlo do kritike zbog poteza koji u stvari kažnjava saveznike u NATO-u, poput Nemačke.

Dok je portparol EU kritikovao "uvođenje sankcija kompanijama iz EU koje obavljaju legitiman posao", nemačka vlada je rekla da je Berlin odbacio "ove vrste ekstra-teritorijalnih sankcija".

Zakasnele sankcije za Severni tok 2

Ipak, Dmitrij Peskov, portparol Kremlja, insistirao je na tome da će gasovod biti završen, uprkos sankcijama. Predlog zakona o sankcijama uključuje 30-dnevni „vremenski period“ koji omogućava ciljanim kompanijama da obustave poslovanje nakon što zakon stupi na snagu.

USA

Trump Approves Russia-Europe Gas Pipeline Sanctions

By Agencies France-Press
December 23, 2019 09:57:14

Ipak, to bi moglo dati Gaspromu dovoljno vremena da otkupi 50-procentni udeo od svojih zapadnih partnera i sam dovrši gasovod, piše *The Wall Street Journal*.

Poslednja sekcija cevi može biti postavljena do 11. januara, mnogo pre kraja perioda, kaže Anna Borisova, analitičarka londonskog *BloombergNEF-a*. Nord Stream 2 mogao bi biti pušten u rad između aprila i juna 2020. godine, nakon dodatnih radova na priključivanju i testiranja, rekla je.

Putin: Ovo su uslovi ako Belorusija želi jeftin gas

MOSKVA - Minsk već prima ruski gas po najnižoj cijeni od 127 dolara za 1.000 kubnih metara, iako Moskva ne može subvencionirati čitavu ekonomiju Belorusije prodajući gas po istoj ceni kao u (ruskom gradu) Smolensku, izjavio je u četvrtak predsednik Vladimir Putin na svojoj godišnjoj konferenciji za novinare.

"Prvo, Belorusija ima najniže cene među našim stranim partnerima - 127 USD za 1.000 (kubnih metara), dok je cena za Evropu 200 (dolara za 1.000 kubnih metara - TASS). Razlika u prinosu na prodaju Evropi i Belorusiji za Gasprom je četverostruka", rekao je.

Ponderirana prosečna cena gasa u Rusiji iznosi 70 dolara po 1.000 kubika, rekao je Putin i dodao da subvencija za gas zavisi od lokacije. Smolensk uživa najveće subvencije za cene gasa. "Smolensk troši oko 2 milijarde (kubnih metara gasa - TASS), dok Belorusiji Gasprom isporučuje ukupno 20 milijardi kubika gasa godišnje.

Ako u potpunosti subvencioniramo belorusku ekonomiju, to znači da Rusija u potpunosti subvencionira gas za tu celu zemlju, što je zaista čudno", dodao je on.

Putin, međutim, nije isključio da je takva subvencija moguća, ali nakon ispunjavanja niza uslova. "Potrebna su zajednička pravila kao zakoni, uključujući i oblast oporezivanja, politika subvencionisanja budžetska politika i podrška budžetima na različitim nivoima u pojedinim sektorima. Za to su potrebna zajednička nacionalna tela u području antimonopolske politike", objasnio je. „Ali to je moguće samo u slučaju da postoji politička volja, želja obe strane. A mi je imamo“, rekao je Putin.

